

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Správní trestání řidičů disponujících řidičským průkazem vydaným třetí zemí, který neodpovídá požadavkům Vídeňské či Ženevské úmluvy o silničním provozu

Mnoho států světa, včetně České republiky, je signatářem Ženevské úmluvy o silničním provozu[1] (dále jen „Ženevská úmluva“) a/nebo Vídeňské úmluvy o silničním provozu[2] (dále jen „Vídeňská úmluva“), které mají za cíl mezi signatářskými zeměmi sjednotit podmínky a pravidla silničního provozu, a zabezpečit tak v mezinárodním provozu bezpečí účastníků silničního provozu. Mezi těmito sjednocujícími pravidly se nacházejí i pravidla týkající se vydávání řidičských průkazů a jejich vzájemného uznávání.

I přes unifikaci shora uvedených pravidel není v české právní praxi výjimkou situace, kdy na území České republiky řídí motorové vozidlo osoba (zpravidla cizinec) disponující řidičským průkazem vydaným třetí zemí, která sice je signatářem Ženevské úmluvy či Vídeňské úmluvy, avšak daný řidičský průkaz přesto nesplňuje požadavky kladené předmětnými úmluvami.

Vzniká pak zákonitě otázka, zda takovýto řidičský průkaz osvědčuje řidičské oprávnění dané osoby na území České republiky, či nikoliv. Pokud by byla správná druhá odpověď, pak by to znamenalo, že se daná osoba poněkud „nezaviněně“ vystavuje riziku tvrdých správních sankcí, jako je pokuta až do výše 75.000 Kč a dále zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v délce až tři roky.

Odpověď na shora položenou otázku se pokusím přinést v tomto článku, a to se zaměřením na cizince z třetích zemí dlouhodobě pobývajících na území České republiky.

DRUHY ŘIDIČSKÝCH PRŮKAZŮ OSVĚDČUJÍCÍCH ŘIDIČSKÉ OPRAVNĚNÍ

Zákon o silničním provozu[3] v § 104 odst. 2 stanoví:

„Řidičské oprávnění na území České republiky osvědčuje:

a) řidičský průkaz,

b) řidičský průkaz vydaný jiným členským státem,

c) řidičský průkaz vydaný cizím státem podle Úmluvy o silničním provozu (Vídeň 1968) a Úmluvy o silničním provozu (Ženeva 1949) (dále jen „řidičský průkaz vydaný cizím státem“),

d) mezinárodní řidičský průkaz vydaný cizím státem podle Úmluvy o silničním provozu (Vídeň 1968) a Úmluvy o silničním provozu (Ženeva 1949) (dále jen „mezinárodní řidičský průkaz vydaný cizím

státem“),

e) řidičský průkaz člena diplomatického personálu zastupitelského úřadu cizího státu, který požívá výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva, případně jiných osob požívajících výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva,

jsou-li v době řízení motorového vozidla na území České republiky platné.“

Citovaný § 104 odst. 2 zákona o silničním provozu vymezuje druhy řidičských průkazů, které na území České republiky osvědčují řidičské oprávnění řidiče motorového vozidla. Aby tedy nějaká osoba mohla řídit na území České republiky motorové vozidlo, musí disponovat jedním z výše uvedených řidičských průkazů.

Jak již bylo uvedeno, pro účely tohoto článku budu rozebírat situaci dle § 104 odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu, tj. problematiku řidičských průkazů vydaných cizím státem dle Vídeňské úmluvy nebo Ženevské úmluvy (mimo státy Evropské unie nebo smluvní strany Dohody o Evropském hospodářském prostoru). Problematika řidičských průkazů dle § 104 odst. 2 písm. b) téhož zákona, tj. vydaných některým z členských států Evropské unie nebo některou ze smluvních stran Dohody o Evropském hospodářském prostoru, je totiž poměrně jasná, kdy na základě čl. 2 odst. 1 směrnice 2006/126/ES jsou v České republice stejně jako na území ostatních členských států bez dalších podmínek uznávány vnitrostátní řidičské průkazy členských států, a to s ohledem na systematiku uvedené směrnice – závazek zavést vnitrostátní řidičský průkaz podle vzoru Společenství uvedeného v příloze I a povinnost uznávat již bez dalšího vnitrostátní průkazy, a to nejen ty podle vzoru Společenství, ale případně i starší řidičské průkazy podle původních vzorů, pokud jsou ještě platné.

V návaznosti na shora uvedené se sluší dodat, že Česká republika je signatářem jak Vídeňské úmluvy, tak i Ženevské úmluvy. Pokud jde o vztah Vídeňské úmluvy a Ženevské úmluvy, pak Vídeňská úmluva nahradila ve vztazích mezi smluvními stranami Ženevskou úmluvu.^[4] To v praxi znamená, že při posuzování platnosti řidičského průkazu vydaného cizím státem je třeba vždy vyhodnotit, zda stát, který takovýto řidičský průkaz vydal, ratifikoval Vídeňskou úmluvu. Pokud ano, pak se platnost cizozemského řidičského průkazu posuzuje pouze podle Vídeňské úmluvy. Naopak pokud řidičský průkaz vydal cizí stát, který přijal „pouze“ Ženevskou úmluvu, pak se platnost řidičského průkazu posuzuje podle Ženevské úmluvy.

POVINNÁ VÝMĚNA ŘIDIČSKÉHO PRŮKAZU VYDANÉHO CIZÍM STÁTEM

Jestliže cizinec jakožto držitel řidičského průkazu vydaného cizím státem hodlá na území České republiky dlouhodobě pobývat, je **povinen** si daný řidičský průkaz **vyměnit** za český dle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu. Dle tohoto zákonného ustanovení držitel platného řidičského průkazu vydaného cizím státem, který má na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky^[5], je povinen požádat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o vydání řidičského průkazu výměnou za řidičský průkaz vydaný cizím státem, a to do 3 měsíců ode dne návratu do České republiky, jde-li o občana České republiky, nebo ode dne, kdy mu byl povolen trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok, jde-li o cizince.

A právě při pokusu o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem za český nastává často kámen úrazu. Nezřídka se totiž stává, že ačkoliv byl cizozemský řidičský průkaz vydán státem, který sice je smluvní stranou Ženevské úmluvy nebo Vídeňské úmluvy, nemusí vždy nutně být vydán plně v souladu s těmito úmluvami. Konkrétně tyto řidičské průkazy často neodpovídají zejména příloze č. 6 Vídeňské úmluvy nebo příloze č. 9 Ženevské úmluvy. Nejčastěji se jedná o porušení náležitosti

číslování předepsaných údajů v řidičském průkazu nebo předepsané údaje nejsou psány latinskými písmeny.

Pokud shora uvedená situace nastane, pak jsou české správní orgány v daných případech obvykle zcela nekompromisní a odmítnou cizozemský řidičský průkaz vyměnit za český. České správní orgány totiž striktně lpí na dodržování náležitostí cizozemského řidičského průkazu dle Vídeňské úmluvy či Ženevské úmluvy bez ohledu na to, který stát průkaz vydal – zda smluvní, či nesmluvní. Správní orgány v daném ohledu argumentují především článkem 41 odst. 2 písm. a) a b) Vídeňské úmluvy, ze kterého má údajně vyplývat, že smluvní státy nejsou povinné uznat cizozemský řidičský průkaz, pokud tento neodpovídá příloze č. 6 Vídeňské úmluvy. Správnost tohoto postupu v takovýchto případech pak několikrát potvrdila i soudní judikatura^[6], která je v tomto směru zatím konstantní.

Dvě výjimky tvoří situace v novelizovaných ustanoveních § 116 odst. 4 a 5 zákona o silničním provozu. Dle odst. 4 tohoto ustanovení je možno vyměnit řidičský průkaz neodpovídající Vídeňské úmluvě nebo Ženevské úmluvě (dále i jen „řidičský průkaz neodpovídající úmluvám“) za český, pokud skupiny vozidel uvedené v řidičském průkazu neodpovídajícím úmluvám nebo v mezinárodním řidičském průkazu vydaném cizím státem, jehož držitelem je žadatel, odpovídají skupinám vozidel podle tohoto zákona a žadatel se úspěšně podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu^[7] a prokázal zdravotní způsobilost. To ovšem v podstatě znamená, že žadatel musí opětovně absolvovat autoškolu, tentokrát však v České republice, což pro daného cizince tak prakticky nic neřeší. Dále dle odst. 5 tohoto ustanovení je možno vyměnit řidičský průkaz neodpovídající úmluvám za český, pokud cizinec prokáže zdravotní způsobilost a současně neodpovídající řidičský průkaz byl vydán státem, který na základě reciprocity uznává české řidičské průkazy. Seznam těchto států je uveden v příloze č. 6a vyhlášky č. 31/2001 Sb., o řidičských průkazech a o registru řidičů. Takovými státy jsou však aktuálně pouze Japonsko, Korejská republika a Spojené arabské emiráty.

NÁSLEDKY NEPROVEDENÍ VÝMĚNY ŘIDIČSKÉHO PRŮKAZU VYDANÉHO CIZÍM STÁTEM

Nemožnost výměny řidičského průkazu neodpovídajícího úmluvám za český dle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu má zákonem předvídaný následek uvedený v § 118 odst. 2 téhož zákona, dle kterého je třeba po uplynutí zákonné lhůty pro výměnu řidičského průkazu třeba hledět na daný cizozemský průkaz jako na neplatný.

Daleko méně je už však jasná odpověď na otázku, zda daná neplatnost cizozemského řidičského průkazu má současně i za následek zánik samotného řidičského oprávnění dané osoby. Tato otázka je kruciólní.

Pokud totiž současně se zneplatněním cizozemského řidičského průkazu dojde i k zániku řidičského oprávnění, znamená to, že daný cizinec nejenže nedisponuje platným řidičským průkazem, ale současně na území České republiky nesmí řídit motorové vozidlo. To vše i přesto, že předmětný cizinec ve státě, který „vadný“ řidičský průkaz vydal, řádně splnil veškeré tamním zákonem požadované náležitosti pro získání takového průkazu včetně prokázání schopností příslušné motorové vozidlo ovládat a znalostí pravidel provozu na pozemních komunikacích. Navíc takováto osoba jistě nenese vinu za to, že cizí stát nevydal řidičský průkaz v souladu s Vídeňskou úmluvou nebo Ženevskou úmluvou, ačkoliv se k tomu cizí stát v souladu s těmito úmluvami zavázal. Pokud by hypotéza současného zániku řidičského oprávnění byla správná a předmětný cizinec by za daných okolností motorové vozidlo na území České republiky přece jen řídil, dopustil by se přestupku spočívajícího v řízení motorového vozidla bez potřebného řidičského oprávnění dle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o silničním provozu, což je jeden z nejzávažnějších přestupků dle daného zákona, za který pachateli aktuálně hrozí peněžitá sankce od 25.000 Kč do 75.000 Kč a současně

rozmezí zákazu řízení od osmnácti měsíců do tří let.

V rámci odpovědi na danou otázku dříve komentářová literatura buď zcela mlčela, nebo zastávala odlišné názory. Tak např. v Beckovském komentáři[8] autoři zastávali názor, že po marném uplynutí zákonné lhůty pro výměnu je řidičský průkaz vydaný cizím státem neplatný a neosvědčuje na území České republiky řidičské oprávnění. Naproti tomu komentář od Wolters Kluwer[9] uvádí, že takovýto řidičský průkaz „nadále neopravňuje svého držitele k řízení motorového vozidla na území České republiky; nejedná se však dle našeho názoru o ztrátu řidičského oprávnění“.

Přestupkové správní orgány k dané problematice pak zaujaly vesměs jednotný postoj, kdy měly (a často stále mají) za to, že po marném uplynutí zákonné lhůty pro výměnu je řidičský průkaz vydaný cizím státem neplatný a současně zbavuje držitele řidičského průkazu řidičského oprávnění. V případě, že byli řidiči motorového vozidla s takovýmto řidičským průkazem přistiženi při jízdě, byli konstantně obviňováni ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o silničním provozu. Takovýto způsob správního trestání posvědčovaly i soudy.[10]

I aktuálnější soudní judikatura[11] se přikláněla k názoru, že cizozemský řidičský průkaz osvědčuje řidičské oprávnění na území České republiky, avšak pouze tehdy, splňuje-li požadavky podle Vídeňské úmluvy nebo Ženevské úmluvy. Největší váhu pak měl v tomto smyslu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2020, č.j. 5 As 426/2019-26 (dále jen „rozsudek NSS, č.j. 5 As 426/2019-26“), kde však meritum věci bylo zkoumání (ne)možnosti výměny cizozemského řidičského průkazu vydaného státem Keňa, který je signatářem Vídeňské úmluvy, ale daný průkaz této úmluvě nevyhovoval.

vyjasnění problematiky judikaturou nejvyššího správního soudu

Naprostý zvrat a vyjasnění dané problematiky však přinesl až **rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. října 2020, č.j. 10 As 130/2019-38** (dále jen „rozsudek NSS, č.j. 10 As 130/2019-38“), který obsahoval velice podrobné, přesvědčivé, a dle mého názoru zcela racionální odůvodnění. Je zajímavostí, že tento rozsudek byl vydán ve stejném měsíci i roku, jako shora uváděný rozsudek NSS, č.j. 5 As 426/2019-26, kdy přesto oba rozsudky v dané problematice zaujaly rozdílné stanovisko. Je však třeba poznamenat, že meritum projednávání v rámci rozsudku NSS, č.j. 10 As 130/2019-38 bylo jiné, a to projednávání v rámci správního trestání.

V rámci rozsudku NSS, č.j. 10 As 130/2019-38, byl projednáván případ stěžovatele – izraelského státního příslušníka a dlouholetého řidiče; v České republice měl uděleno povolení k trvalému pobytu od března 2011 a v evidenční kartě řidiče neměl žádný záznam. V červnu 2016 byl účastníkem dopravní nehody (kterou nezavinil) a na výzvu policisty předložil izraelský řidičský průkaz vydaný v roce 2008. V řízení o přestupku, které s ním poté bylo zahájeno, sdělil, že se naposledy v roce 2015 zajímal o možnost výměny izraelského řidičského průkazu za český (dle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu). Od pracovnice registru řidičů se tehdy dozvěděl, že výměna není možná, neboť jeho izraelský průkaz nesplňuje náležitosti dle Vídeňské úmluvy – konkrétně v něm chybějí některé povinné údaje. Žalobce byl také poučen, že jedinou cestou, jak získat český řidičský průkaz, je absolvovat českou autoškolou (tuto cestu stěžovatel – po téměř čtyřiceti letech za volantem – tehdy nezvolil; prý věřil, že se jeho administrativní problém nějak vyřeší). Stěžovatel byl tak obviněn z přestupku dle již citovaného § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o silničním provozu, tedy že řídil bez řidičského oprávnění, kdy mu správní úřad dle tehdejší právní úpravy uložil pokutu ve výši 25.000 Kč a zákaz řízení na dobu jednoho roku.

Nejvyšší správní soud po náležitém přezkoumání uvedl k dané problematice tyto právní teze:

- je třeba rozlišovat mezi řidičským průkazem (ten je pouze osvědčením, kterým se prokazuje

existence řidičského oprávnění a jeho rozsah) a řidičským oprávněním jako takovým;

- pokud řidič stěžovatelova typu (tedy držitel řidičského průkazu vydaného cizím státem, který má v ČR trvalý pobyt) nepožádá o výměnu řidičského průkazu podle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu (ve tříměsíční lhůtě ode dne, kdy získal povolení k pobytu), neznamená to, že mu zanikne řidičské oprávnění: pouze přijde o možnost prokazovat jeho existenci platným řidičským průkazem;

- sankční skutková podstata formulovaná v § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o silničním provozu míří na ty pachatele, kteří řídí vozidlo, ač k tomu nejsou oprávněni. Stejná ustanovení, která upravují rozmezí peněžitě sankce za tento skutek od 25.000 Kč do 50.000 Kč (*pozn. nyní od 25.000 Kč do 75.000 Kč*) a rozmezí zákazu řízení od jednoho roku do dvou let (*pozn. nyní osmnáct měsíců až tři roky*) (§ 125c odst. 5 písm. a) a odst. 6 písm. a) zákona), se uplatní i na přestupky spočívající v dalších nejzávažnějších jednáních jako je jízda v opilosti nebo způsobení dopravní nehody, při které dojde k újmě na zdraví;

- z toho je zřejmé, že zmíněné nejpřísnější sankce mají dopadat na ty nejtěžší případy porušení pravidel silničního provozu – na pachatele, kteří buď pravidla nerespektují opakovaně, nebo přivodili jinému újmu na zdraví, nebo konečně (prokazatelně či potenciálně) řídí pod vlivem návykové látky;

- skutková podstata podle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o silničním provozu je tak podle soudu zamýšlena pro ty pachatele, kteří řidičské oprávnění nikdy nezískali (neprošli povinným výcvikem zakončeným zkouškou), a přesto řídí – nebo pro ty, kteří sice dříve řídili po právu, ale pozbyli tohoto oprávnění opakovaným či závažným porušením pravidel silničního provozu (§ 123c odst. 3 zákona o silničním provozu – dosažení dvanácti bodů; § 94a odst. 1 zákona – trest zákazu činnosti). U stěžovatele se však nikdo nezabýval tím, zda je držitelem řidičského oprávnění (zda je oprávněn řídit motorové vozidlo): vytýkán mu byl ve skutečnosti právě jen výše zmíněný formální nedostatek údajů na jeho izraelském řidičském průkazu;

- typová závažnost jednání, které je postihováno tresty podle § 125c odst. 5 písm. a) a odst. 6 písm. a) zákona o silničním provozu, je nepochybně velmi vysoká, a odtud i vysoké sankce. Tím spíše je ale třeba dbát na to, aby jako porušení § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona (které je kladeno za vinu stěžovateli) bylo kvalifikováno jen takové jednání, které této typové závažnosti dosahuje;

- zákon nejen mlčí o této otázce, ale ani jinak uspokojivě neupravuje právní postavení osob, jako je stěžovatel – tedy držitelů cizozemských řidičských průkazů, které sice byly vydány některou ze stran Vídeňské úmluvy (mezi ně patří i stát Izrael), ale přesto nesplňují všechny formální náležitosti vyžadované úmluvou. Soud souhlasí s tím, že za takto nedokonalé právní úpravy nemůže být stát (zde představovaný Magistrátem města Olomouce a Krajským úřadem Olomouckého kraje) nucen k tomu, aby bez dalšího považoval stěžovatelův řidičský průkaz za formálně bezvadný a požadovanou výměnu mu provedl;

- znovu je ale třeba upozornit na rozdíl mezi řidičským oprávněním jako takovým – a průkazem, který takové oprávnění jen osvědčuje. Správní orgány (i krajský soud) ve svém výkladu použily – stěžovatelovými slovy – určitou zkratku, v jejímž důsledku formální nedostatky cizozemského osvědčení znamenají, že oprávnění z pohledu českých správních orgánů neexistuje. Tato výkladová zkratka je podle soudu udržitelná tam, kde držitel cizozemského osvědčení od státu něco žádá (zde vnitrostátní osvědčení – český řidičský průkaz). Nelze ji však použít k potrestání držitele formálně nedostatečného osvědčení za delikt, který je svou typovou závažností (skupina nejpřísněji trestných deliktů v silničním provozu) ve zřetelném nepoměru s ryze administrativní povahou držitelova poklesku;

- pro kvalifikaci stěžovatelova deliktu je vhodné provést srovnání s typově podobným jednáním,

jehož se může dopustit držitel českého řidičského průkazu. Řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe řidičský průkaz, rozuměj svůj a platný (§ 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu) (*pozn. nyní již u českých řidičských průkazů neplatí*), a na výzvu úředních osob vyjmenovaných v zákoně je povinen jej předložit (§ 6 odst. 8 zákona o silničním provozu). Pokud řidič u sebe platný průkaz nemá, resp. jej nepředloží, nebo předloží průkaz z jakéhokoli důvodu neplatný (§ 118 odst. 1), dopouští se přestupku podle zbytkové skutkové podstaty zákona o silničním provozu upravené v § 125c odst. 1 písm. k) [*fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona*] a bude potrestán podle § 125c odst. 5 písm. g) pokutou od 1.500 Kč do 2.500 Kč (*pozn. nyní 2.000 Kč až 5.000 Kč*).

SHRNUTÍ

Stručně shrnuto, Nejvyšší správní soud uvedl, že je **pro účely správního trestání v daných případech nutné striktně rozlišovat mezi pojmy řidičské oprávnění jako takové - a řidičský průkaz, který takové oprávnění jen osvědčuje**. Pokud řidičský průkaz vydaný cizím státem nesplňuje požadavky dle Vídeňské úmluvy či Ženevské úmluvy, nelze jej sice vyměnit za český ve smyslu § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu, a průkaz tak po uplynutí zákonné lhůty pozbývá platnosti, neznamená to však současně, že řidič v takovém případě ztrácí i řidičské oprávnění – to mu zůstává nadále. To samé platí i u řidiče, jehož cizozemský řidičský průkaz splňuje požadavky dle Vídeňské úmluvy nebo Ženevské úmluvy, ale daný řidič zkrátka o výměnu řidičského průkazu z jakéhokoliv důvodu nepožádal.

Ve smyslu výše uvedeného je pak nutno na takového řidiče hledět jako na řidiče s platným řidičským oprávněním, pokud nepozbyl řidičské oprávnění z jiného důvodu (např. závažným porušením pravidel silničního provozu). Na to konto pak takového řidiče nelze postihnout dle skutkové podstaty dle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o silničním provozu, kde zákon stanoví sankci pokuty od 25.000 do 75.000 Kč a rozmezí zákazu řízení od osmnácti měsíců do tří let. Nýbrž je možno takového řidiče postihnout maximálně dle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona, kde zákon stanoví „pouze“ sankci pokuty od 2.000 Kč do 5.000 Kč. Na takového řidiče je tak třeba hledět jako například na českého řidiče s českým řidičským průkazem, kterému „pouze“ vypršela platnost.

I přes shora uvedenou soudní judikaturu české správní orgány, zřejmě z neznalosti, často předmětné incidenty stále trestají podle nejprísnějších sankcí. Z vlastní zkušenosti však mohu potvrdit, že v podobných kauzách argumentace rozsudkem NSS, č.j. 10 As 130/2019-38, který zatím nebyl judikatorně překonán, již nese své „ovoce“. V obdobném případě jsme zastupovali občana Alžírské demokratické a lidové republiky (signatář Ženevské úmluvy), který dlouhodobě pobýval na území České republiky, kdy klient neprovedl výměnu svého řidičského průkazu dle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu, a přesto opakovaně řídil na území České republiky motorové vozidlo. Za toto byl původně správním orgánem obviněn ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o silničním provozu. V rámci naší argumentace mimo jiné za použití odkazu na rozsudek NSS, č.j. 10 As 130/2019-38, správní orgán přestupek překvalifikoval na přestupek dle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona a klient tak byl potrestán pouze pokutou ve výši 2.500 Kč.

Je však třeba poznamenat, že i přes shora uvedené závěry situace osob nacházejících se v podobných situacích není zcela uspokojivě vyřešena jednou provždy. I přesto, že takovéto osoby nadále ve smyslu správního trestání disponují řidičským oprávněním, nedisponují platným řidičským průkazem. Mohou tak být na území České republiky nadále opakovaně trestány dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Jako rozumné, byť jistě ne populární východisko, se pro takové osoby jeví absolvovat českou autoškolu a získat český řidičský průkaz nebo se obdobně podrobit přezkoušení z odborné způsobilosti ve smyslu § 116 odst. 4 zákona o silničním provozu a požádat o výměnu cizozemského řidičského průkazu za český.

ZÁVĚR

Závěrem je vhodné doplnit, že shora uvedené závěry by se měly dle mého názoru uplatnit i u cizinců disponujících řidičským průkazem neodpovídajícím úmluvám vydaným třetí zemí, kteří na území České republiky dlouhodobě nepobývají, ale pouze jí projíždí. A *maiori ad minus* pokud totiž dané závěry platí u cizinců dlouhodobě pobývajících na území České republiky, tím spíše by měly platit pro cizince, kteří tudy pouze projíždí. Pokud se však tato skupina cizinců chce pokud možno vyhnout jakýmkoliv nepříjemnostem včetně možného spáchání „zbytkového“ přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, lze jen doporučit, aby v případě projíždění naším územím disponovali i platným mezinárodním řidičským průkazem dle § 104 odst. 2 písm. d) téhož zákona. Pokud totiž řidičský průkaz některou ze stanovených náležitostí mezinárodními úmluvami nesplňuje (jedná se např. o řidičské průkazy států USA), pak je vyžadován (je možné předložit) mezinárodní řidičský průkaz; výměna za český řidičský průkaz však není ani v takovémto případě možná. V tomto kontextu je však třeba zdůraznit, že i na obsah mezinárodního řidičského průkazu jsou mezinárodními úmluvami kladeny specifické požadavky, a tyto musí být opět splněny. Současně je ve smyslu článku 41 odst. 2 Vídeňské úmluvy spolu s mezinárodním řidičským průkazem potřeba vždy doložit i vnitrostátní řidičský průkaz – bez něj je samotný mezinárodní řidičský průkaz neplatný.

Stejně tak by se dané závěry měly uplatnit i u českého občana, který získal „vadný“ cizozemský řidičský průkaz v třetí zemi a hodlá řídit motorové vozidlo ve své domovině.

Zůstává však otázkou, zda se dané závěry uplatní i u řidičů, kteří disponují řidičským oprávněním získaným v rámci zemí, které nejsou signatáři ani Ženevské úmluvy, ani Vídeňské úmluvy, neboť takovéto země smluvně negarantují dodržování standardů pro získání řidičského oprávnění, které dané úmluvy požadují. Z těchto důvodů se osobně domnívám, že nikoliv. Na takovéto řidiče je tak dle mého názoru na území České republiky třeba nahlížet jako na řidiče bez řidičského oprávnění se všemi důsledky s tím spojenými.

Mgr. Michal Bartal,
advokát

MELKUS KEJLA & PARTNERS

MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz

[1] Součástí právního řádu ČR na základě Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. [82/2013](#) Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o silničním provozu, přijaté v Ženevě dne 19. září 1949.

[2] Součástí právního řádu ČR na základě Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. [83/2013](#) Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o silničním provozu, přijaté ve Vídni dne 8. listopadu 1968.

[3] Zákon č. [361/2000](#) Sb., zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

[4] Článek 48 Vídeňské úmluvy.

[5] Zákon č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[6] např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2020, č.j. 5 As 426/2019-26; či rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. ledna 2021, č.j. 57 A 79/2020-31; nebo rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 14. listopadu 2019, č.j. 57 A 103/2019-43.

[7] Zákon č. [247/2000](#) Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů.

[8] (KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. § 116 [Výměna řidičského průkazu členského státu, řidičského průkazu vydaného cizím státem]. In: KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 246.).

[9] NOVOPACKÝ, D., VETEŠNÍK, P., BEZDĚKOVSKÝ, K. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-2-13]. ASPI_ID KO361_p12000CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

[10] např. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. května 2012, č.j. 78 A 7/2011-41.

[11] např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2020, č.j. 5 As 426/2019-26; či rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. ledna 2021, č.j. 57 A 79/2020-31; nebo rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 14. listopadu 2019, č.j. 57 A 103/2019-43.

Další články:

- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulační priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)